

TMMOB
MİMARLAR ODASI
MARDİN TEMSİLCİLİĞİ

**2026 YILI
MEVSİM YAĞIŞLARI SONRASI
YAPISAL HASAR VE ALTYAPI
DEFORMASYONLARI
TEKNİK TESPİT RAPORU**

Nisan 2026
MARDİN

Tmmob Mimarlar Odası Mardin Temsilciliği
Kültürel Miras ve Kent İzleme Komisyonu

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Giriş

Mardin, sahip olduğu özgün mimari doku, kentsel morfoloji ve UNESCO Dünya Mirası yolculuğundaki konumuyla, iklimsel değişimlere ve doğa olayları karşı yüksek hassasiyet gösteren bir yerleşim alanıdır. Özellikle 2026 yılı bölgemizde etkili olan mevsim yağışları, kentin ulaşım altyapısı ve tarihi dokusunda ciddi yapısal deformasyonları tetiklemiştir. Tmmob Mimarlar Odası Mardin Temsilciliği olarak, kamu yararını gözetme sorumluluğumuz ve mesleki etik ilkelerimiz doğrultusunda, söz konusu yağışların yarattığı tahribatı yerinde incelemek, yapısal riskleri analiz etmek ve acil çözüm stratejileri belirlemek amacıyla bu teknik tespit raporu hazırlanmıştır.

Amaç

Bu raporun temel amacı; Artuklu ilçesi genelinde gözlemlenen yapısal hasarların (istinat duvarı göçmeleri, geleneksel yapıların kısmi yıkılmaları, yol platformu oturması vb.) teknik nedenlerini bilimsel veriler ışığında ortaya koymaktır. Rapor, mevcut hasarların yanı sıra;

- Zemin mekanięi ve drenaj sistemlerindeki yapısal zafiyetlerin tespitini,
- Kentsel güvenlik risklerinin belirlenmesini,
- İlgili kamu kurumları, yerel yönetimler ve meslek odaları arasında sürdürülebilir bir paydaş koordinasyonu kurulmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Doğa olaylarına karşı bütüncül ve bilimsel temelli bir yaklaşım benimsenerek, "afet sonrası müdahale" yerine "afet öncesi önleyici planlama" kültürünün yerleştirilmesi, raporun temel odak noktasıdır.

2. İNCELEME ALANLARI VE TEKNİK TESPİTLER

Bu bölümde, Mardin genelinde mevsim yağışları sonrası öncelikli risk teşkil eden alanlar incelenmiştir. Hasar gören noktalar; "Konum", "Gözlemlenen Hasar" ve "Olası Nedenler" başlıkları altında sistematize edilmiştir.

2.1. Mardin Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çevresi

Şekil 1. Artuklu Nur Mahallesi Mardin Eğitim Araştırma Mevkii

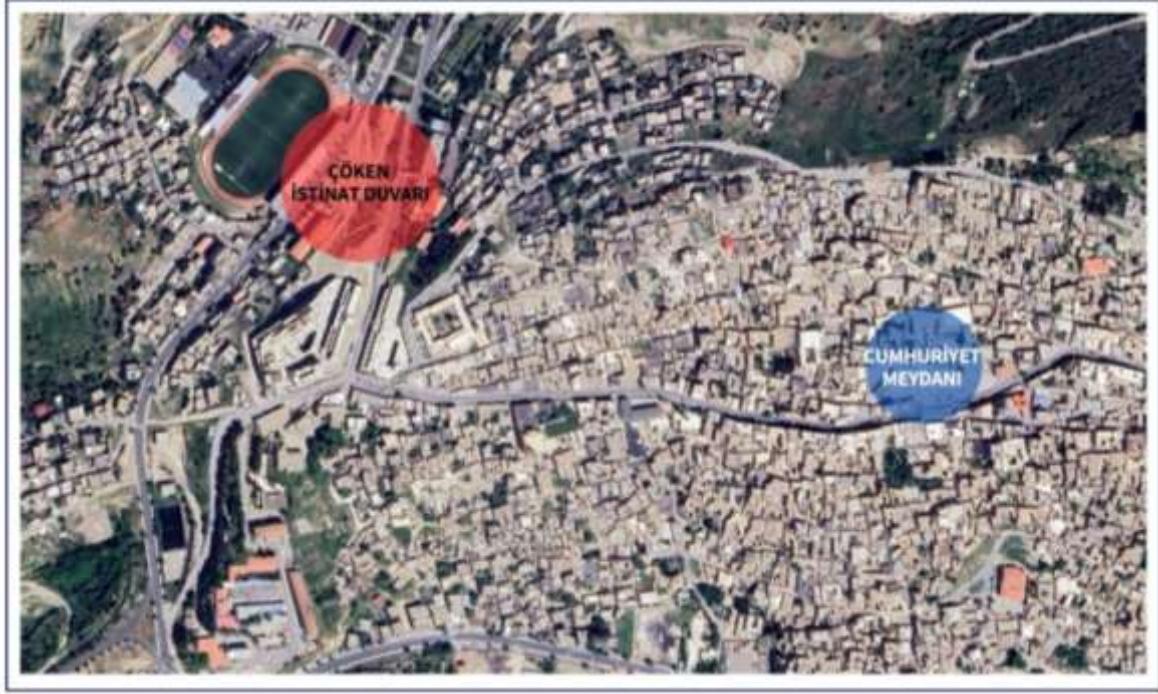

Şekil 2. Artuklu Nur Mahallesi Mardin Eğitim Araştırma Mevkii Çöken Yol Fotoğrafları, Nisan 2026

- **Durum:** Hastaneye ulaşımı sağlayan ana yol güzergâhında, temel kazısı ve zemin hareketliliğine bağlı oturmalarından kaynaklı deformasyonlar tespit edilmiştir.
- **Teknik Gözlem:** Yağışların etkisiyle zeminin doymun hale gelmesi, dolgu alanlardaki sıkıştırma yetersizliği ve yetersiz drenaj sistemleri, yol platformunun taşıma gücünü azaltmıştır.

- **Risk:** Ulaşım aksında meydana gelen bu bozulmalar, özellikle acil servis erişimi açısından ciddi bir risk teşkil etmektedir.

2.2. Diyarbakır Yolu Bağlantısı (AVM Mevkii)

Şekil 3. Artuklu Diyarbakırkapı Mahallesi Yeni yol Mevkii

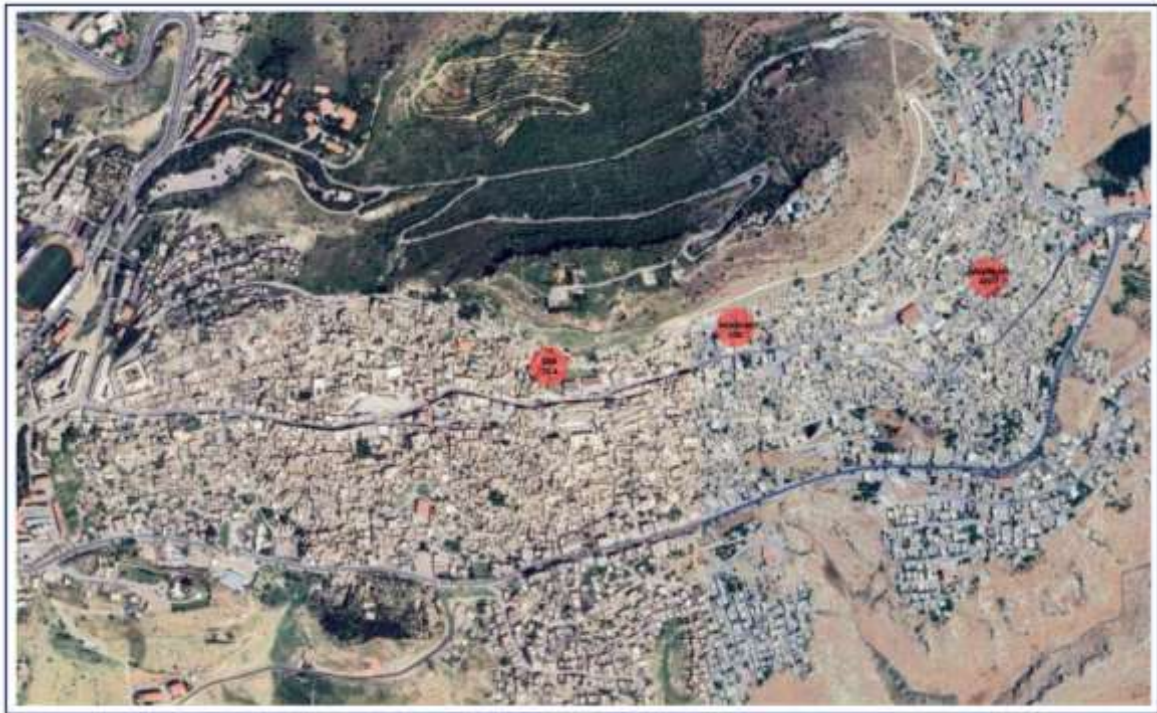
Şekil 4. Artuklu Diyarbakırkapı Mahallesi Yeni yol Mevkii Çöken İstinat Duvarı Fotoğrafları, Nisan 2026

- **Durum:** Bağlantı yolu boyunca imal edilen istinat duvarlarında, yoğun yağışlar sonrasında yer yer göçmeler meydana gelmiştir.
- **Teknik Gözlem:** Yol yapım aşamasında gerekli alt yapı çalışmaları (drenaj hatları vb.) eksikliği ve dolgu zeminlerin standartlara uygun sıkıştırılmaması, bu göçmeleri kaçınılmaz kılmıştır.
- **Risk:** Altyapı eksikliği ve kontrolsüz kazı faaliyetleri, yolun bitişiğindeki diğer alanlar için de güvenlik sorunu yaratmaktadır.

2.3. Kentsel sit alanı (Tarihi Doku)

Mardin'in UNESCO Dünya Mirası yolculuğunda kentsel sit alanı içerisinde yer alan tescilli yapılar, mevsim yağışlardan doğrudan etkilenmiştir. Yapılan saha çalışmalarında; Şar Mahallesi, Medrese Mahallesi ve Savurkapı Mahallesi'ndeki tarihi yapılarda, özgün mimari dokuyu tehdit eden yapısal bozulmalar tespit edilmiştir. Bununla birlikte, sit alanı içerisindeki yaya yolları ve geleneksel merdivenlerde de yoğun yağış kaynaklı taş sökülmeleri ve kırılmalar meydana gelmiş, bu durum hem görsel bütünlüğü bozmuş hem de yaya güvenliğini tehlikeye atmıştır.

Hazırladığımız harita üzerinde işaretli olan bu üç lokasyon, kentsel dokunun doğa olaylarına karşı savunmasız kaldığını ve acil bir koruma/onarım stratejisine ihtiyaç duyduğunu somut bir şekilde ortaya koymaktadır.

Şekil 5. Artuklu Kentsel Sit Alanı ve Çevresi

- **Durum:** Kentsel Sit Alanı içerisinde yer alan avlulu kâgir konutlarda ve yaya yollarında şiddetli yağış etkisi ile ileri düzeyde hasarlar oluşmuştur.
- **Teknik Gözlem:** Yapıların uzun süredir bakımsız kalması, özgün harçların aşınması ve nemin taşıyıcı sistem üzerindeki yıkıcı etkisi, özellikle tonoz örtü sistemlerinde göçmelere yol açmıştır.
- **Risk:** Tarihi dokunun bu denli hasar alması hem yapısal bütünlüğü bozmakta hem de yurtaşlarımız için can güvenliği riski oluşturmaktadır

Şekil 6. Artuklu Şar Mahallesi 70 Ada 4-5 Parsel, Nisan 2026

Şekil 7. Artuklu Medrese Mahallesi 109 ada, Nisan 2026

Şekil 8. Artuklu Savurkapı Mahallesi 150 Ada 2 Parsel (Yakutiye Medresesi), Nisan 2026

Şekil 9.Mardin Artuklu Kentsel Sit Alanı; Yaya yolları ve merdivenler, Nisan 2026

3. STRATEJİK EYLEM PLANI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Sorunların kalıcı olarak çözülmesi ve kentimizin doğa olaylarına karşı direncinin artırılması için üç aşamalı bir eylem planı önerilmektedir:

3.1. Acil Müdahale ve Risk Yönetimi (Kısa Vadeli)

- **Güvenlik Koridorları:** Hasar gören yol güzergâhlarında ve istinat duvarı çevrelerinde, yaya ve araç trafiği için "riskli bölge" işaretlemesi yapılmalı; gerekirse trafik akışı güvenli bölgelere yönlendirilmelidir.
- **Geçici Destek Sistemleri:** Tarihi yapılardaki tonoz ve duvar göçmelerinin ilerlememesi için, yapı statüğünü bozmayacak nitelikte geçici payandalar (destek sistemleri) ile acil güvenlik önlemleri alınmalıdır.
- **İzleme Programı:** Risk teşkil eden tüm noktalarda, deformasyonları anlık takip edebilmek adına "periyodik gözlem ve izleme programı" ivedilikle başlatılmalıdır.

3.2. Teknik İyileştirme ve Mühendislik Uygulamaları (Orta Vadeli)

- **Drenaj ve Altyapı Revizyonu:** Sadece yüzeydeki hasar değil, sorunun kaynağı olan yağmur suyu tahliye hatları modernize edilmelidir. Yol yapım süreçlerinde "altyapı çalışmaları" (drenaj, menfez, vb.) eksiklikleri giderilmelidir.
- **Zemin İyileştirme:** Dolgu zeminlerdeki taşıma gücü sorununu çözmek için, jeoteknik etütler doğrultusunda uygun zemin güçlendirme yöntemleri (enjeksiyon, zemin iyileştirme, vb.) uygulanmalıdır.
- **İksa (Kazı Destekleme) Projeleri:** Özellikle sit alanı bitişiğindeki parsel bazlı kazı çalışmalarında, iksa projelerinin onayı ve uygulanması süreçlerinde sıkı denetim getirilmelidir.

3.3. Kurumsal Denetim ve Sürdürülebilirlik (Uzun Vadeli)

- **Yapı Envanteri ve Dijital İzleme:** Ülke genelinde, özellikle kentsel sit alanları için kapsamlı, güncel ve şeffaf bir "yapı envanteri" oluşturulmalıdır.
- **Yetkinlik ve Koordinasyon:** Yerel idarelerin bünyesinde görev alan teknik personelin, tarihi yapılara müdahale ve jeoteknik konulardaki uzmanlık yeterliliği artırılmalıdır.
- **Bilimsel İş Birliği:** Mardin Mimarlar Odası, üniversiteler ve ilgili kamu kurumları (Vakıflar Genel Müdürlüğü, Belediye, Koruma Kurulu) arasında "Kentsel Risk İzleme Kurulu" kurularak, projelerin onay aşamasından uygulama aşamasına kadar denetimi ortaklaşa yapılmalıdır.

4. SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Tmmob Mimarlar Odası Mardin Temsilciliği olarak gerçekleştirdiğimiz bu teknik inceleme; kentimizin karşı karşıya olduğu yapısal risklerin, sadece dönemsel yağışların değil, kentsel planlama ve uygulama süreçlerindeki yapısal eksikliklerin bir sonucu olduğunu açıkça göstermektedir.

İnsanlığın ortak mirası olan Mardin; UNESCO Dünya Mirası yolcusu bir kenttir. Bu kimlik, kentin fiziksel dokusuna müdahale ederken "koruma-kullanma dengesini" gözetmeyi, mühendislik standartlarına tavizsiz uymayı ve sürdürülebilir bir kentsel yönetim anlayışını zorunlu kılar. Mevcut tablodan çıkarılacak en temel ders; "afet sonrası onarım" odaklı yaklaşımın, kent ekonomisi ve kültürel değerlerimiz üzerindeki maliyetinin çok daha ağır olduğudur.

Bu bağlamda;

Tmmob Mimarlar Odası Mardin Temsilciliği olarak, kentin güvenliğini ve tarihsel değerlerini koruma konusundaki kararlılığımızı bir kez daha vurguluyor, kültürel-tarihi dokunun korunması, nitelikli, sağlıklı yaşanabilir kentler inşa etme görev ve sorumluluğu bulunan tüm kurumları göreve çağırıyoruz. Bu doğrultuda, üniversiteler ve ilgili kamu kurumlarının (Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Belediye, Mardin Koruma Bölge Kurulu, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, AFAD İl Müdürlüğü) katılımıyla bir "Kentsel Risk İzleme Kurulu" kurulmasını ve projelerin onay aşamasından uygulama sürecine kadar denetimin ortaklaşa yürütülmesini öneriyor, yaşam alanlarımızı daha güvenli, dirençli ve sürdürülebilir kılmak adına üzerimize düşen her türlü sorumluluğu üstlenmeye hazır olduğumuzu kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

Tmmob Mimarlar Odası Mardin Temsilciliği

